Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 6 marca 1933 r.- 819.

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

St. Kairys o niebezpieczeństwie niemieckiem. "Socjaldemokratas" Nr.8 z 25.II.1933 r. Artykuł St.Kairysa, wybitnego polityka litewskiego, p.t."Nie wolno zapominać". Streszczenie:

Wybory do Reichstagu niemieckiego mają decydujące znaczenie nietylko dla Niemiec. Hitler zapowiedział, że obali traktat wersalski. Przed Hitlerem piętrzą się poza tem trudności natury wewnętrznej. Możliwą jest rzeczą, iż akcja Hitlera zakończy się skandalem i że Hitler nic istotnego przynieść nie zdoła. Co wtedy nastąpi? Życie nasunąć może wiele możliwości. Jedną z tych możliwości przewidział sam Hitler, a mianowicie sprawę zwrotu Niemcom Korytarza Pomorskiego, Gdańska i Kłajpedy. Można różnie o tem myśleć, jednak nie należy zapominać, iż w wypadkach, gdy się kończą czyjeś dyktatorskie rządy, dyktatorzy częstokroć stosują sposoby, które odwracają uwagę społeczeństwa w inną stronę. Najłatwiej w takich wypadkach wywołać awanturę. Z trzech wymienionych możliwości najłatwiejszą bodaj wydaje się dla Hitlera sprawa odebrania Kłajpedy. Dotychczas hitlerowcom udawało się z powodzeniem rozbijać szyby konsulatu litewskiego w Tylży. Różne znaki dają poważną podstawę do myślenia, ze problem kłajpedzki może zwrócić na siebie uwagę Hitlera, który w tym kierunku zacznie działać. Litwie o tem nie wolno zapominać. Litwa, która już przeżyła raz okupację junkrów niemieckich i poznała ich apetyty powinna wiedzieć, iż faszyzm niemiecki przewyższa swą drapieżnością nawet junkrów. Przynajmniej, jeżeli chodzi o słowa. Widząc na wschodzie jedyne niemal nieuodpornione, zdaniem niemieckiem, na ekspansję terytorjum kłajpedzkie, hitlerowcy i hurapatrjoci niemieccy oddawna już propagują hasło Drang nach Osten, a więc parcie na Litwę, Łotwę, Estonję, a nawet Rosję.

Litwa winna się przygotować do ewentualnego ataku hitlerowskiego.

"Lietuvos Žinios" o niebezpieczeństwie hitleryzmu. "Lietuvos Žinios" Nr.50 z 2.III. 1933 r.List korespondenta berlińskiego "L.Žin." p.t."Hitlêr a Litwa". Streszczenie:

Wiadomą już mniejwięcej jest rzeczą, jak Hitler i faszyzm niemiecki zapatrują się na Litwę. Hitler wierzy, iż przyszłość niemiecka jest na wschodzie. Śnią mu się nowe przesunięcia żywiołu niemieckiego na wschód na skalę średniowieczną, kiedy to niemiecka kolonizacja i germanizacja Słowian, Prusów i Litwinów dała Niemcom ok.40% ich obecnego terytorjum.

Z enuncjacyj niemieckich socjalistów narodowych trudno ściśle określić, jakie ziemie pragnęliby Niemcy przywłaszczyć dla swej kolonizacji. Każdy propagator kolonizacji wschodu żywi inne projekty, chociaż wszyscy się mniejwięcej zgadzają, że kolonizacja niemiecka kierować się winna w pierwszym rzędzie do krajów bałtyckich. Są to jednak plany na przyszłość, dzisiaj nierealne, a mające znaczenie raczej, jeżeli chodzi o wychowanie mas. i wytworzenie odpowiednich nastrojów.

Przesunięcie się niemieckości na wschód jest możliwe tylko w wyniku nowej wojny, w której nietylko Polacy i Czesi lecz i zachodni sąsiedzi Niemiec nie mogliby pozostać na uboczu. Niemcy doskonale to sami rozumieją i dlatego głoszenie przez nich idei kolonizacji wschodu ma w pierwszym rzędzie znaczenie wychowawcze.

Pod względem gospodarczym kolonizacja wschodu wcale nie jest dla Niemiec koniecznością. Gospodarcze trudności niemieckie dałyby się rozwiązać innym sposobem. Naturalny przyrost ludności nie zmusza Niemiec do szukania nowych obszarów kolonizacji. Nie stanowi to jednak przeszkody, jeżeli chodzi o propagowanie idei kolonizacji.

Niemiecka orjentacja na wschód grozić może Litwie w związku z przyszłą wojną europejską. Obecnie najsłabszym punktem traktatu wersalskiego, do którego rewizji, jak wiadomo, Hitler dąży jest Kłajpeda. Faszyści niemieccy mogą się tu wedrzeć bez niebezpieczeństwa wywołania wojny europejskiej, do której nie są narazie odpowiednio przy-

gotowane. Dla wielu Niemców"wyzwolenie" Kłajpedy przedstawia się, jako sprawa kilku godzin, przyczem, zdaniem Niemców, nikt w Europie nie zechce z powodu takiego incydentu, jak odebranie Kłajpedy wywoływać światowego pożaru. Dlatego też przy okazji faszyści niemieccy chętnieby Kłajpedę opanowali.

K r o n i k a .

N o w y n i e m i e c k i a t t a c h é w o j s k o w y w K o w n i e .Prasa kowieńska /z 2.III.33/:Jak podaje Elta z Berlina, niedawno rząd niemiecki wyznaczył szereg attachés wojskowych przy swych poselstwach w różnych stolicach europejskich, a m.in. również i w Waszyngtonie. Na stanowisko attaché wojskowego w Kownie i w Moskwie wyznaczono pułk.Hartmana.

P o b y t m i n . Z a u n i u s a w B e r l i n i e .Prasa kowieńska /z 3.III.33/:Jak podaje Elta z Berlina na podstawie komunikatu przez radjo niemieckiej agencji telegraficznej, 2 marca minister Spraw Zagr. dr.Zaunius w drodze powrotnej z Genewy zatrzymał się w Berlinie, gdzie zabawił do 3 marca. W tym czasie bawił również w Berlinie poseł niemiecki w Litwie dr.Zechlin, z którym minister Zaunius naradzał się w sprawie litewsko-niemieckich układów handlowych.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

D e m e n t i "L i e t .Ž i n i o s" w s p r a w i e r z e k o m y c h n a r a d w p a r t j i l u d o w c ó w ."Liet.Žin." /Nr.49.III.33/ dementują wiadomość prasy kowieńskiej, jakoby odbyły się w tych dniach doniosłe narady w partji tautininków i jakoby podczas tych narad zabierali głos wybitni działacze lewicowi.

S p r a w a "b o j o w n i k ó w o w o l n o ś ć".Prasa kowieńska /z 2.III.33/:Jak już podawano, sprawa "bojowników o wolność" z dr.Karwelisem na czele po długiej wędrówce znów powróciła do sędziego śledczego dla spraw szczególnej wagi Nowickisa po odmowie przyjęcia przez Sąd Pokoju i Prokuraturę Sądu Wojennego. W tych dniach sędzia śledczy Nowickis przesłał sprawę do Sądu Okręgowego, który rozstrzygnie kwestję kompetencji. Jak utrzymują, w sprawie tej zabierze głos również Trybunał Najwyższy.

Jak wiadomo, w związku z tą sprawą wytoczył w swoim czasie dr.Karwelis powództwo cywilne dyrektorowi policji kryminalnej Statkusowi na sumę 50 tys.litów. Sąd Okręgowy powództwo to odrzucił.

D e m e n t i w s p r a w i e r z e k o m e j w i z y t y P e t r u l i s a u p r e z y d e n t a p a ń s t w a .Prasa kowieńska./3.III.33/: Przed kilku dniami ukazała się w prasie żydowskiej wiadomość, że prezydent Państwa udzielił p.Petrulisowi posłuchania. Jak się pokazuje, wiadomość ta nie odpowiada rzeczywistości.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

M e m o r j a ł N i e m c ó w w k w e s t j i p a s z p o r t o w e j .Prasa kow./z 3.III.33/:W czasie ostatnim niemiecki Związek Oświatowy w Litwie przesłał ministrowi Spraw Wewn. płk. Rustejce memorjał w kwestji paszportowej. W memorjale tym przedstawione są curiosa,jakie się wydarzyły przy wydawaniu paszportów przez niedoświadczonych urzędników. Istnieją paszporty, których posiadacz oznaczony jest, jako luteranin z narodowości i katolik z wyznania. Z dwóch sióstr jedną oznaczono w paszporcie, jako Litwinkę, drugą, jako Niemkę. Niedokładności w paszportach sprawiają wiele szkody szkolnictwu niemieckiemu, ponieważ, zgodnie z ustawą o szkołach ludowych, powinne do nich uczęszczać dzieci według paszportowej narodowości rodziców. Przeto najlepiejby było, gdyby rubryka narodowości zostałaby z paszportów usunięta.-

137